

Groen en Heem Actueel

Nr.2, juni 2021

Nieuwsbrief van de vereniging Groen en Heem Valkenswaard
e.o. betrokken bij onze natuur en cultuurhistorie!

Correspondentieadres

Groen en Heem Valkenswaard e.o., Oranje Nassaustraat 63, 5554 AE, Valkenswaard
+31-(0)40-22 60 010, info@groen-heemvalkenswaard.nl

Redactie

Bas Verbeek, (eindredactie en lay-out)
Albert Aten en Lambert de Brouwer (redactieleden)

Agenda

Over de onderwerpen met:

- een ster* : meer informatie in dit nummer
- twee sterren** : wordt u nog over geïnformeerd.
- drie sterren*** : datum onder voorbehoud

Wist u dat...

... de ernstige droogte is teruggedrongen door de vele regenval*;
... je de waterkwaliteit in jouw buurt voor belangrijk onderzoek zelf kunt meten*;
... de gemeenteraad op 15 juli een scenario kiest voor de toekomst van het Eurocircuit;
... het bestuur op zoek is naar een nieuwe secretaris!*;
... alle leden binnenkort de online leden enquête kunnen invullen*;
... hoe we samen Valkenswaard klimaatproof maken.*

Van het Bestuur

Algemene Leden Vergadering 2020 – 2021

Met de huidige coronamaatregelen gaat het ons lukken om de ALV komende najaar in September eindelijk weer doorgaan te laten gaan! Als streefdatum hebben wij alvast **woensdag 3 november** in onze agenda gezet, aanvang **19:30 uur**. De exacte locatie en details zullen afhankelijk van het verloop van de coronamaatregelen nog volgen.

Gezocht secretaris!

Na een periode van 5 jaar en twee bestuurstermijnen heeft onze huidige secretaris Bas Verbeek te kennen gegeven zich geen derde termijn meer kandidaat te stellen als secretaris. Daarom is het bestuur op zoek naar een vervanger! Wil je meer weten over deze vacature laat het ons weten via info@groen-heemvalkenswaard.nl

Ook zijn wij op zoek naar actieve leden die zich willen inzetten voor het maken van het bulletin Groen en Heem Actueel.

Enquête Groen en Heem

Als bestuur blijven we graag in contact met onze leden. In het kader van het opstellen van het beleidsplan 2021-2025 vragen wij u daarom om onze online enquête in te vullen! Dat kan gewoon anoniem maar wilt u kans maken op een leuke prijs laat dan uw e-mail adres achter! Alle leden ontvangen binnenkort een email met de link naar de enquête!

Oproep contributie 2021

Leden die de contributie voor 2021 ad **€ 10,-** nog niet hebben overgemaakt kunnen dit doen op banknummer **NL17TRIO0391081616**, ten name van Groen en Heem Valkenswaard e.o.

Nieuws en actualiteiten

Ernstige droogte teruggedrongen door vele regenval

Het is dit jaar stukken minder droog in Nederland. Dat houdt in dat het grondwaterpeil in Brabant weer normaal is voor de tijd van het jaar. Slechts op een enkele plek op de hoge zandgronden langs de grens met België staat het grondwater lager dan gebruikelijk.

Dat meldt Weerplaza. Na de ernstige droogte van 2018, 2019 én 2020 is het nu stukken minder droog in Nederland. Akkers zijn op verschillende plaatsen in het zuiden en oosten van het land wel droog. Dat komt doordat de toplaag van het zand door de krachtige zon heel snel uitdroogt. Het hoeft maar een paar dagen droog te zijn, om het zand weer te laten stuiven. Dieper in de bodem is de grond nog wel vochtig. Aangezien de komende tijd regelmatig regen valt, blijft op de meeste

plaatsen voldoende water beschikbaar voor de groei van planten.

Het afgelopen half jaar is zoveel regen gevallen, dat het grondwater op veel plaatsen weer op niveau is. Vooral oktober en december 2020 en januari 2021 verliepen ronduit nat. Ook mei verloopt tot dusver nat. In de eerste twee weken van deze maand viel gemiddeld over Nederland al bijna een maandsom regen. Voor vakantiegangers in

eigen land is het wisselvallige en vrij koude weer geen pretje, maar voor de boeren en de natuur is het een zegen. Het neerslagtekort is voornamelijk bijna helemaal opgelost.

[Bron: Valkenswaard 24](#)

Boerderij gaat plat voor bouwplan, maar beuken blijven

De laatste boerderij in het woongebied Brouwershof in Dommelen gaat plat. Op het terrein aan het Centiemhof komen acht woningen, maar de twee bijna 140 jaar oude beuken moeten blijven staan.

Volgens het bestemmingsplan mag op deze plek eigenlijk niet gebouwd worden. Het Valkenswaardse college wil toch toestemming geven vanwege de grote behoefte aan nieuwe huizen. De huizen aan het Centiemhof zijn bedoeld voor doorstromers en senioren. „Zij laten weer woningen achter voor starters en andere doorstromers.”

Geheel oogt als een langgevelboerderij

Op de plaats van de huidige boerderij komen twee groepen van twee-onder-een-kapwoningen onder één doorlopend dak. De twee blokken worden van elkaar gescheiden door een overdekte parkeergelegenheid. Door het doorgetrokken dak oogt het geheel als een langgevelboerderij. Drie van de huizen staan op een perceel van ongeveer 250 vierkante meter. Het perceel van het vierde, meest westelijke huis is ongeveer twee keer zo groot. De twee middelste woningen parkeren onder de kap. De andere twee krijgen daarvoor ruimte naast de eigen woning.

Op het zuidelijk stuk van het perceel komen haaks op de tweekappers nog vier semibungalows. Twee met een tuin op het oosten en twee op het westen. Ze komen op kavels van 250 tot 300 vierkante meter. Ook hier kunnen de bewoners straks parkeren op eigen terrein.

24 meter hoog

Aan de westkant van de huidige boerderij staan twee beuken. Beide bomen dateren van 1885 en staan nu in de verharding. Ze hebben allebei een doorsnede van tachtig centimeter en zijn 24 meter hoog. In de ogen van de gemeente behoren ze beide tot de categorie 'waardevolle' bomen, daarom zijn ze ook opgenomen in de lijst met bijzondere bomen. De beuken staan nu heel dicht bij de bebouwing. In de brief aan de gemeenteraad geeft het college aan dat de ontwikkelaar een onderzoek heeft laten uitvoeren door een bomenexpert.

Die concludeerde dat nieuwbouw geen probleem is voor de bomen, maar dat het erg fijn zou zijn als de bomen meer ruimte krijgen. Daarmee is rekening gehouden in het ontwerp voor de nieuwbouw door het bouwvlak iets op te schuiven, zodat de waardevolle bomen straks in de tuin van het meest westelijk woonhuis staan.

In het nieuwe woongebiedje nabij het Keersopdal, te ontwikkelen door DDV Projecten Valkenswaard, zijn zestien parkeerplaatsen voorzien. Ze komen allemaal op eigen terrein.

Het Valkenswaardse college heeft de raad laten weten medewerking te willen verlenen aan de herontwikkeling van het gebiedje aan het Centiemhof. „Het perceel wordt op een dusdanige wijze ingevuld dat de kwalitatieve uitstraling van de buurt wordt voortgezet in deze ontwikkeling.”

[Bron: Eindhovens Dagblad](#)

Wandelroute bij visvijvers Valkenswaard deels onder water, aan oplossing wordt gewerkt

Nabij de visvijvers bij Valkenswaard heeft Waterschap De Dommel onlangs kleine werkzaamheden uitgevoerd. Zo hebben ze een watergang langs de visvijvers gedempt.

Direct na de werkzaamheden bleek dat het wandelpad onder de kade in de nattere periodes deels onder water loopt. Dit is lastig voor wandelaars in het gebied. Het gaat om het deel dat in onderstaande plattegrond in groen staat.

Daarom heeft het waterschap in overleg met Wandelnet gezocht naar een oplossing. "We gaan binnenkort langs de kade zand aanbrengen. Zo kunnen wandelaars droog over het pad naar het bruggetje lopen naar de Tongelreep. We kijken deze zomer naar een definitieve oplossing."

[Bron: Valkenswaard 24](#)

Het indrukwekkende verhaal over de slingerende paden door het Leenderbos

Ongeveer negentig jaar geleden is begonnen met de ontginning van het heidegebied dat tegenwoordig het Leenderbos is. Ten tijde van de werkverschaffing hebben mensen uit de omgeving de heide ontgonnen. In totaal is er zo'n 6 miljoen kubieke meter heidegrond omgespit. Met een schop werd de grond ongeveer 40 centimeter tot wel 150 centimeter diep omgespit en moesten de arbeiders soms wel tot vijftig uur per week werken. Ongeveer 100 kilometer aan wegen is aangelegd in het gebied om de mensen steeds verder het gebied in te vervoeren. De

Kluizerweg, die van de Valkenswaardweg naar de Achelse Kluis loopt, is hier een mooi voorbeeld van.

Wegen werden ook aangelegd om hout de bossen uit te transporteren en later zijn ook paden voor recreatie aangelegd. Fietsers, wandelaars en ruiters kunnen hun hart ophalen in het gebied. Als je op de plattegrond kijkt zie je dat er niet één rechte weg bij zit. Dat is vrij uniek voor een boswachterij, omdat de wegen vaak rechttoe en rechtaan zijn. Waarom dit ooit gedaan is, had waarschijnlijk te maken met de voorkeur van de eerste houtvester. Desalniettemin is het voor recreanten heel aantrekkelijk, omdat je constant via deze bochten door het gebied heen gaat.

Als een frietje mayo bestellen

Veel fietspaden op de heide zijn gemaakt van een halfverharding, bestaande uit een mengsel van leem en grind. Laatst sprak een mevrouw te fiets mij (boswachter Erik Schram) aan wanneer de fietspaden over de heide werden geasfalteerd: "Vier meter breed met verlichting er langs", alsof je in de friettent een frietje mayo bestelt. Wilt u er ook een vangrail bij? Hectometerpaaltjes erop of erlangs wilde ik bijna zeggen. Een belangrijke reden waarom er gekozen is voor halfverharding is dat reptielen, zoals de levendbarende hagedis, grip hebben op deze paden en bij naderende fietsers zich uit de voeten kunnen maken en niet worden platgereden. Het is immers een natuurgebied, geen recreatiegebied.

Insectensnelweg

Door regen spoelen mineralen uit het fietspad naar de zijkant van de fietspaden, welke

zorgen voor een verrijking aan mineralen in de bodem. Hierdoor krijg je er ook nog een gratis bloemenrand bij en dient het ook nog als insectensnelweg door de heide. Paardenbloemen, biggenkruid en havikskruid bloeien eerder dan de heide en zorgen zo in het vroege voorjaar voor voedsel voor insecten. Zo heb je een mooie combinatie van beleving voor de fietsers en bescherming van de natuur.

Door: Erik Schram, boswachter
Staatsbosbeheer

[Bron: Valkenswaard 24](#)

Meet de waterkwaliteit in jouw buurt voor belangrijk onderzoek

Het nationale wateronderzoek 'Vang de watermonsters' is van start gegaan en jij kunt meedoen. Om een goed beeld te krijgen van de waterkwaliteit van slootjes, beekjes en plassen zoekt de organisatie mensen in heel Nederland die willen helpen en het leuk vinden in hun eigen buurt of in de nabij gelegen weilanden onderzoek te doen.

Meedoen kan door de online meetkit te bestellen op vangdewatermonsters.nl. Het onderzoek is een initiatief van Natuur & Milieu, ASN Bank en tien waterschappen, waaronder Waterschap De Dommel. Het is de derde keer dat dit onderzoek wordt gehouden.

In Nederland meet de overheid vooral de waterkwaliteit van grote wateren. De vennetjes, plasjes en boerenslootjes in de buurt, die heel belangrijk zijn in ons watersysteem, vallen hier meestal niet onder. Daarom is de hulp van veel inwoners door heel Nederland nodig, zodat ook de waterkwaliteit van de kleine wateren wordt gemeten. "We verzamelen samen met zoveel mogelijk mensen in heel Nederland informatie. Dit is belangrijk, omdat schoon water de basis is voor allerlei planten en dieren in en rond het water. Voorgaande jaren bleken veel gezinnen met kinderen plezier te beleven aan het samen onderzoek doen naar slootjes in de buurt. Ik roep iedereen op om

dit jaar mee te doen", aldus Rob van Tilburg, directeur Programma's van Natuur & Milieu.

Vang de watermonsters

Met de online meetkit 'Vang de Watermonsters' ga je als burgerwetenschapper verschillende onderdelen meten van het water. Je meet onder andere de helderheid en bekijkt de aanwezigheid van planten en dieren. Je maakt foto's met je mobiel om vast te leggen waar is gemeten en om de begroeiing en helling van de oever te laten zien. In het najaar publiceert Natuur & Milieu de resultaten.

Biodiversiteit

Dankzij de deelnemers in voorgaande jaren kon er al in kaart gebracht worden hoe de waterkwaliteit in de kleine wateren in Nederland is. Helaas zien ze dat veel wateren in de eigen omgeving kwetsbaar zijn. "Met meer deelnemers hopen we een vollediger beeld te krijgen van de situatie in Nederland." Roel Nozeman, expert biodiversiteit bij ASN Bank: "In en rond schoon water groeien veel verschillende soorten waterplanten en leven watervogels, kikkers en insecten. Onder water, tussen de waterplanten schuilen de vissen en vinden daar hun voedsel. Goede waterkwaliteit is belangrijk voor deze biodiversiteit en daarom is dit onderzoek belangrijk."

Watervervuiling

De belangrijkste bronnen van vervuiling die nog kunnen worden aangepakt zijn: mest en bestrijdingsmiddelen uit de landbouw en stoffen die via het rioolwater in het milieu komen, zoals medicijnresten, frituurvet en verfresten. Mest en riooloverstorten hebben direct effect op de nitraatconcentratie, het doorzicht en de diversiteit aan waterleven.

Met de onderzoeksgegevens kunnen onder meer de waterschappen inzetten op maatregelen om watervervuiling waar mogelijk bij de bron aan te pakken.

De milieuwergroep Waalre beëindigt haar activiteiten

De milieuwergroep Waalre heeft zich ca. 30 jaar ingezet voor een verbetering van het milieu en streven naar het op een duurzame manier omgaan met de ons omringende natuur. In 2021 is de groep gestopt met haar werkzaamheden vanwege gebrek aan mankracht.

Aandachtspunten in het verleden:

Bij het kiezen van punten waaraan aandacht werd gegeven, werd rekening gehouden met de deskundigheid die in de groep aanwezig was. Zo zijn o.a. aan de orde geweest:

- stedenbouwkundig plan en landschapsplan voor het gebied rond het Gat van Waalre
- herinrichting Tongelreepdal
- verbetering landschap en natuur bij Loon en in het Dommeldal
- plannen m.b.t. de N69 en andere wegen
- groenbeleidsplan van de gemeente Waalre
- Loonwandeling IVN

In Valkenswaard wordt het thema Milieu al langer verzorgd door de vereniging Groen en Heem, de nieuwe naam voor de "Milieuwergroep Valkenswaard". Het IVN Valkenswaard-Waalre is lid van deze vereniging en houdt regelmatig contact hiermee en levert indien gewenst inhoudelijke kennis aan. Zie ook www.groen-heemvalkenswaard.nl.

[Bron: website IVN Valkenswaard-Waalre](#)

Oproepbericht gemeente Valkenswaard Bewonersavond: hoe maken we Valkenswaard klimaatproof?

Het klimaat verandert en dit veroorzaakt extreme hitte en flinke hoosbuien. We weten

inmiddels dat dit in Valkenswaard voor flinke wateroverlast en hittestress kan zorgen. De gemeente Valkenswaard onderzoekt de gevolgen van klimaatverandering en wil graag met bewoners en maatschappelijke organisaties in gesprek.

Klimaatdialogen

Dat doen we onder andere door het voeren van de Klimaatdialogen: gesprekken met betrokken organisaties en inwoners over stappen die we samen kunnen zetten. De informatie uit de Klimaatdialogen verwerken we in een uitvoeringsagenda: een pakket maatregelen zodat we nu én in de toekomst beter voorbereid zijn op het veranderende klimaat.

Praat mee tijdens de bewonersavond

Wat is er volgens u nodig om Valkenswaard klimaatproof te maken? Daar praten we over tijdens de bewonersavond. Daarbij worden ook de resultaten van de bewonersenquête met u gedeeld. Heeft u de enquête nog niet ingevuld?

Doe dat dan alsnog via:

www.valkenswaard.nl/klimaatdialogen.

Tijdens de bewonersavond gaan we met elkaar in gesprek: u krijgt informatie, inspiratie en we zoeken samen naar passende oplossingen om onze mooie gemeente klimaatproof te maken!

Aanmelden bewonersavond

Wanneer? Woensdag 30 juni

Waar? Online (link ontvangt u na aanmelding)

Hoe laat? 19:30 tot 21:00 uur

Meldt u zich tot 29 juni aan door een mail te sturen naar: koen.verkoijen@valkenswaard.nl

[Bron: Website Gemeente Valkenswaard](#)

Informatief

Bomen planten

Door Albert Aten, vice voorzitter Groen en HeemValkenswaard.e.o

Daar zijn wij altijd voor. Bomen verfraaien de straten en parken en zuiveren de lucht. Een hectare bos kan per jaar 3 ton CO₂ opnemen en omzetten in hout. Wij zijn meestal ook tegen het kappen, vooral als dat om onbenullige redenen is, bv. omdat men een hekel heeft aan het opharken van blaadjes en eikels of aan het opdrukken van tegels. Erger is het nog, als bossen worden weggebrand omdat men iets anders met die grond wil. Dit gebeurt veelvuldig in andere werelddelen.

Onze landbouw kan ook veel CO₂ binden en daar graan, aardappels of bieten van maken. Men kan daarbij wel 10 ton CO₂ binden per hectare per jaar, maar dan is er wel bemesting voor nodig (waarvan wij de bezwaren kennen), anders blijft het daar ook bij 3 ton/ha/j.

Wat doen we met die bossen? Velen van onze natuurvrienden zeggen: niets aan doen, zijn gang laten gaan, dan wordt het ooit weer een oerbos. Er zijn niet veel oerbossen in Europa, maar de ervaring daarmee stelt een beetje teleur: een oerbos neemt netto weinig CO₂ op.

De reden is eenvoudig: als een boom volgroeid is na 70 of 150 jaar, afhankelijk van de soort, dan zal hij sterven of omvallen, meestal niet tegelijk. Dan komen de bodemdieren en gaan de boom opeten. Daar doen ze ook tientallen

jaren over, zij maken er dan weer CO₂ van. En zo is de kringloop weer gesloten, maar wij kunnen er niet veel aan toevoegen, en dat wilden we juist erg graag.

Wat dan wel? Een alternatief is, dat wij de boom kappen, voordat die sterft en er meubels of huizen of andere nuttige dingen van maken. Die houten voorwerpen gaan dan tientallen jaren, soms eeuwen, mee en worden ooit verbrand. Maar dan hebben wij de kringloop wel flink verlengd. Sommigen pleiten er nu voor om huizen weer meer met hout dan met steen of beton te maken. Daarmee besparen wij ook iets: de cementindustrie draagt naar schatting zo'n 10 % bij in de uitstoot van CO₂ door de mens. Dat komt doordat wij de nodige kalk vinden in de vorm van calciumcarbonaat en daar de CO₂ uit stoken, die de lucht in gaat. Daar zou wel wat op te besparen zijn door de huizen weer meer van hout te maken. Een stapje terug in de historie dus, maar dat zal vaker nodig zijn als we willen overleven.

Activiteiten

Helaas hebben we de excursie onder leiding van Jacques van Kessel en Ellen van Beek bij de Patersgronden bij de Achelse Kluis vanwege de aanhoudende corona

maatregelen moeten annuleren. Zodra het weer kan prikken we een nieuwe datum!

Colofon

Groen en Heem Actueel is het drie maandelijks orgaan van de vereniging Groen en Heem Valkenswaard en omstreken.

Correspondentie adres

Groen en Heem Valkenswaard e.o.
Oranje Nassaustraat 63
5554 AE Valkenswaard
Tel.: 040-22 60 010
info@groen-heemvalkenswaard.nl
www.groen-heemvalkenswaard.nl

Redactie

Eindredactie en Lay-out :
Bas Verbeek

Redactieleden:

Albert Aten en Lambert de
Brouwer

Financieel

IBAN: NL17TRIO0391081616
KvK: 40235293

Aanwijzingen voor auteurs zijn op aanvraag verkrijgbaar bij de hoofdredacteur. Artikelen dienen digitaal te worden aangeleverd.

Adreswijzigingen

Kunnen worden doorgegeven aan de ledenadministratie:
info@groen-heemvalkenswaard.nl

© 2021 Groen en Heem
Valkenswaard e.o.